

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ త్రిషష్టితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిషష్టితమః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ శత్రుఘ్నస్య మధురారాజ్యేఽభిషేచనం లవణశూలాదాత్మరక్షాం
కర్తుముపాయస్య తం ప్రతి కథనం చ

ఏవముక్తస్తు రామేణ పరాం వ్రీడాముపాగమత్ |

శత్రుఘ్నా వీర్యసంపన్నో మందం మందమువాచ హ || 7.63.1 ||

అధర్మం విద్య కాకుత్స్థః అస్మిన్నర్థే నరేశ్వర |

కథం తిష్ఠత్సు జ్యేష్ఠేషు కనీయానభిషిచ్యతే || 7.63.2 ||

అవశ్యం కరణీయం చ శాసనం పురుషర్షభ |

తవ చైవ మహాభాగ శాసనం దురతిక్రమం || 7.63.3 ||

త్వత్తో మయా శ్రుతం వీర శ్రుతిభ్యశ్చ మయా శ్రుతం |

నోత్తరం హి మయా వాచ్యం మధ్యమే ప్రతిజానతి || 7.63.4 ||

వ్యాహృతం దుర్వచో ఘోరం హంతాస్మి లవణం మృధే |

తస్యైవం మే దురుక్తస్య దుర్గతిః పురుషర్షభ || 7.63.5 ||

ఉత్తరం నహి వక్తవ్యం జ్యేష్ఠేనాభిహితే పునః |

అధర్మసహితం చైవ పరలోకవివర్జితం || 7.63.6 ||

సోఽహం ద్వితీయం కాకుత్స్థః న వక్ష్యామీతి చోత్తరం |

మా ద్వితీయేన దండో వై నిపతేన్మయి మానద || 7.63.7 ||

కామకారో హ్యహం రాజంస్తవాస్మి పురుషర్షభ |
అధర్మం జహి కాకుత్స్థ మత్కృతే రఘునందన || 7.63.8 ||

ఏవముక్తే తు శూరేణ శత్రుఘ్నేన మహాత్మనా |
ఉవాచ రామః సంహృష్టో భరతం లక్ష్మణం తథా || 7.63.9 ||

సంభారానభిషేకస్య ఆనయధ్వం సమాహితాః |
అద్యైవ పురుషవ్యాఘ్రమభిషేక్ష్యామి రాఘవం || 7.63.10 ||

పురోధసం చ కాకుత్స్థ నైగమాన్వత్విజస్తథా |
మంత్రిణశ్చైవ తాన్ సర్వానానయధ్వం మమాజ్ఞయా || 7.63.11 ||

రాజ్ఞః శాసనమాజ్ఞాయ తథాకుర్వన్మహారథాః |
అభిషేకసమారంభం పురస్కృత్య పురోధసం || 7.63.12 ||

ప్రవిష్టా రాజభవనం రాజానో బ్రాహ్మణాస్తథా |
తతోఽభిషేకో వవృధే శత్రుఘ్నస్య మహాత్మనః || 7.63.13 ||

సంప్రహర్షకరః శ్రీమాన్ రాఘవస్య పురస్య చ |
అభిషిక్తస్తు కాకుత్స్థో బభౌ చాదిత్యసన్నిభః || 7.63.14 ||

అభిషిక్తః పురా స్కందః సేంద్రైరివ దివౌకసైః |
అభిషిక్తే తు శత్రుఘ్నే రామేణాక్లిష్టకర్మణా || 7.63.15 ||

పౌరాః ప్రముదితాశ్చాసన్ బ్రాహ్మణాశ్చ బహుశ్రుతాః |
కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ మంగలం కేకయా తథా || 7.63.16 ||

చక్రుస్తా రాజభవనే యాశ్చాన్యా రాజయోషితః |
ఋషయశ్చ మహాత్మానో యమునాతీరవాసినః || 7.63.17 ||

హతం లవణమాశంసుః శత్రుఘ్నస్యాభిషేచనాత్ |
 తతోఽభిషిక్తం శత్రుఘ్నమంకమారోప్య రాఘవః |
 ఉవాచ మధురాం వాణీం తేజస్తస్యాభిపూరయన్ || 7.63.18 ||

అయం శరస్త్వమోఘస్తే దివ్యః పరపురంజయః |
 అనేన లవణం సౌమ్య హంతాసి రఘునందన || 7.63.19 ||

సృష్టః శరోఽయం కాకుత్స్థ యదా శేతే మహార్ణవే |
 స్వయంభూరజితో దివ్యో యం నాపశ్యన్ సురాసురాః || 7.63.20 ||

అదృశ్యః సర్వభూతానాం తేనాయం హి శరోత్తమః |
 సృష్టః క్రోధాభిభూతేన వినాశార్థం దురాత్మనోః || 7.63.21 ||

మధుకైటభయోర్వీర విఘాతే సర్వరక్షసాం |
 స్తప్తకామేన లోకాన్స్త్రీన్స్తా చానేన హతౌ యుధి || 7.63.22 ||

తౌ హత్వా జనభోగార్థే కైటభం తు మధుం తథా |
 అనేన శరముఖ్యేన తతో లోకాంశ్చకార సః || 7.63.23 ||

నాయం మయా శరః పూర్వం రావణస్య వధార్థినా |
 ముక్తః శత్రుఘ్న భూతానాం మహాన్ హాసో భవేదితి || 7.63.24 ||

యచ్ఛ తస్య మహచ్ఛాలం త్ర్యంబకేణ మహాత్మనా |
 దత్తం శత్రువినాశాయ మధోరాయుధముత్తమం || 7.63.25 ||

తత్ సన్నిక్షిప్య భవనే పూజ్యమానం పునః పునః |
 దిశః సర్వాః సమాసాద్య ప్రాప్నోత్యాహారముత్తమం || 7.63.26 ||

యదా తు యుద్ధమాకాంక్షన్ కశ్చిదేనం సమాహ్వయేత్ |
 తదా శూలం గృహీత్వా తు భస్మ రక్షః కరోతి హి || 7.63.27 ||

స త్వం పురుషశార్దూల తమాయుధవినాకృతం |
అప్రవిష్టం పురం పూర్వం ద్వారి తిష్ఠ ధృతాయుధః || 7.63.28 ||

అప్రవిష్టం చ భవనం యుద్ధాయ పురుషర్షభ |
ఆహ్వయేథా మహాబాహో తతో హంతాసి రాక్షసం || 7.63.29 ||

అన్యథా క్రియమాణే తు హ్యవధ్యః స భవిష్యతి |
యది త్వేవం కృతం వీర వినాశముపయాస్యతి || 7.63.30 ||

ఏతత్ తే సర్వమాఖ్యాతం శూలస్య చ విపర్యయః |
శ్రీమతః శితికంఠస్య కృత్యం హి దురతిక్రమం || 7.63.31 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే త్రిషష్టితమః సర్గః ||